

GHIDUL LUCRĂTORULUI ROMÂN ÎN LUXEMBURG

Cuprins:

I Informații privind piața muncii

1. Unde se găsesc posturi vacante?

II Reguli privind libera circulație a lucrătorilor

A. Găsirea unui loc de muncă:

1. Cum se caută un loc de muncă?
2. Cum se candidează pentru un loc de muncă?

B. Mutarea în altă țară:

1. Cum este reglementată circulația mărfurilor și a capitalurilor?
2. Cum se poate obține o locuință?
3. Unde se pot găsi informații cu privire la școli?
4. Cum se realizează transferul automobilului și ce trebuie știut cu privire la permisul de conducere?
5. Care sunt procedurile de înregistrare și privind obținerea permisului de ședere?
6. Ce prevede lista de verificare înainte și după sosirea pe teritoriul Luxemburgului

C. Condiții de muncă:

1. Cum este reglementată recunoașterea diplomelor și a calificărilor?
2. Cum este reglementată formarea profesională?
3. Cum este realizată încadrarea – contractul de muncă?
4. Cum este reglementat contractul de muncă?
5. Care sunt prevederile privind ocuparea cu privire la categoriile speciale?
6. Cum este reglementată activitatea ca lucrător independent?
7. Cum este reglementată salarizarea?
8. Cum este reglementat timpul de lucru?
9. Care sunt prevederile privind concediile?
10. Care sunt dispozițiile privind încetarea relației de muncă?
11. Cum este realizată reprezentarea lucrătorilor?
12. Care sunt prevederile privind conflictele de muncă – reprezentarea lucrătorilor români, greva?

D. Condiții de viață:

1. Care sunt dispozițiile privind sistemul politic, administrativ și juridic?
2. Care sunt reglementările privind veniturile și impozitarea?
3. Care este costul vieții?
4. Care sunt condițiile de cumpărare/închiriere a unei locuințe?
5. Cum este reglementat sistemul sanitar?
6. Cum este reglementat sistemul de învățământ?
7. Cum este viața socială și culturală?
8. Care sunt dispozițiile privind viața privată (naștere, căsătorie, deces)?
9. Cum este reglementat transportul?

E. Asigurări sociale și asigurări:

1. Cum este reglementat sistemul național de asigurări sociale?
2. Care sunt prevederile privind asigurarea de șomaj?
3. Care sunt prevederile privind asigurarea de sănătate?
4. Care sunt prevederile privind prestațiile familiale și de maternitate?
5. Cum este reglementat sistemul național de pensii?
6. Care sunt prevederile privind formularele electronice?
7. Care sunt dispozițiile privind cardul european de sănătate?

III Informații despre libera circulație a lucrătorilor din, spre și între statele membre

1. Intrarea pe piața muncii a unui cetățean din România
2. De unde pot obține solicitanții de locuri de muncă mai multe informații?

LUXEMBURG

I Informații privind piața muncii din Luxemburg

1. Unde se găsesc posturi vacante?

Piața muncii în Luxemburg rămâne dominată de trei sectoare: financiar-bancar, consultanță (financiară, IT) și instituții europene. Continuă să joace un rol important marile grupuri industriale (ArcelorMittal, Goodyear, Dupont), precum și companiile din domeniile tehnologiilor de informație și comunicare (SES, RTL, Skype, Amazon, PayPal), sectorul medical și de cercetare.

II Reguli privind libera circulație a lucrătorilor pe teritoriul Luxemburg-ului.

A. Găsirea unui loc de muncă:

1. Cum se caută un loc de muncă?

Pentru găsirea unui loc de muncă în Luxemburg pot fi contactate:

În funcție de domeniul dorit, există mai multe modalități prin care cei interesați pot găsi un loc de muncă.

Cele mai populare site-uri de recrutare sunt www.monster.lu și www.jobs.lu. În ziare, chiar și în cele distribuite gratuit, se pot găsi anunțuri, deși în număr mai mic decât pe site-urile de recrutare.

Există, de asemenea, agenții de recrutare care intermediază și constituie baze de date cu CV-uri. Aceste agenții nu percep taxe de la persoanele care caută un loc de muncă, ci de la angajator. Unele dintre ele sunt specializate pe anumite domenii, pe posturi temporare sau pe posturi în servicii.

În România:

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – ANOFM: Strada Avalanșei, nr. 20-22, sector 4, București; tel./fax: 004021.303.98.39; site web: <http://www.anofm.ro>, www.muncainstrainatate.anofm.ro care oferă servicii de mediere a forței de muncă în Uniunea Europeană prin intermediul portalului mobilității europene, **EURES:** <http://eures.anofm.ro/>.

Atenție! Dacă decideți să apelați la o societate comercială ce are ca activitate principală „selecția și plasarea forței de muncă”, solicitanții locurilor de muncă din străinătate trebuie să se adreseze inspectoratului teritorial de muncă în raza căruia societatea își are sediul și în vederea solicitării de informații referitoare la:

- înregistrarea firmei la inspectoratul teritorial de muncă;
- sancțiunile aplicate, dacă a fost cazul.

De asemenea, trebuie să verifice dacă la semnarea unui contract individual de muncă în străinătate acesta cuprinde cel puțin următoarele elemente: țara de reședință, denumirea angajatorului cu toate datele de identificare: adresă, număr de telefon/fax, descrierea muncii și a condițiilor de muncă, durata timpului de muncă și de repaus, durata contractului individual de muncă, condițiile de salarizare, condițiile de transport, de locuit, condițiile de protecție socială.

Persoanele fizice nu au dreptul să exercite activități de mediere a angajării cetățenilor români în străinătate.

Fiecare inspectorat teritorial de muncă prezintă pe website-ul său lista societăților comerciale înregistrate având ca obiect de activitate plasarea forței de muncă în străinătate.

Conform legii, **agentul de ocupare a forței de muncă** trebuie să fie o societate românească ce are ca activitate principală selecția și plasarea forței de muncă în străinătate, să dispună de spațiul și de dotările necesare pentru buna desfășurare a activității, să aibă încadrat

*în muncă personal cu experiență în domeniul forței de muncă, să organizeze o bancă de date care să cuprindă ofertele și solicitările de locuri de muncă în străinătate, informații referitoare la condițiile de ocupare a acestora și la calificările și aptitudinile solicitanților aflați în evidența lor, să încheie cu persoane juridice, persoane fizice și organizații patronale din străinătate, după caz, contracte care conțin oferte ferme de locuri de muncă și să fie înregistrat la **inspectoratul teritorial de muncă** în a cărui rază își are sediul.*

Agenții de ocupare a forței de muncă au obligația de a încheia cu cetățenii români contracte de mediere. Aceste contracte trebuie să conțină, printre altele, elementele principale privind tariful de mediere, durata contractului și modul de soluționare a eventualelor litigii.

De asemenea, agenții au obligația de a asigura încheierea contractelor de muncă dintre cetățenii români și angajatorii străini și în limba română.

În LUXEMBURG:

- **Administrația Muncii (Administration de l'emploi – ADEM)** este agenția luxemburgheză care gestionează problemele legate de forța de muncă. Aparține de Ministerul Muncii și are mai multe atribuții în domenii precum: plasarea forței de muncă, șomaj, orientare profesională, asistență atât privind cererea cât și oferta de forță de muncă. De la ADEM se pot obține toate informațiile ce vizează piața muncii în Luxemburg.

Coordonate :

ADEM: 10, rue Bender; L-1229 Luxembourg

Contact Demandeurs d'emploi: 247 88888

Contact Employeurs: 247 88000

Fax: +352 40 61 41 / E-mail: info@adem.public.lu

2. Cum se candidează pentru un loc de muncă?

În vederea ocupării unui loc de muncă, este necesară întocmirea unui **Curriculum Vitae – CV** și a unei **scrisori de intenție**, (în limba franceza, germana sau engleza), care vor fi înaintate angajatorului în cauză. În acest sens, poate fi folosit modelul Europass de CV, disponibil în una din limbile menționate mai sus și care poate fi descărcat accesând: <http://europass.cedefop.europa.eu/> .

B. Mutarea pe teritoriul Marelui Ducat de Luxemburg:

1. Cum este reglementată circulația mărfurilor și a capitalurilor?

Libera circulație a mărfurilor și a capitalurilor reprezintă două din cele patru libertăți fundamentale (libera circulație a persoanelor, serviciilor, mărfurilor și capitalurilor) instituite de Tratatul Constitutiv al Uniunii Europene și reprezintă condiții esențiale pentru funcționarea pieței interne a UE.

- **Libera circulație a mărfurilor** - majoritatea produselor (considerate ca fiind cu "risc mai mic") sunt supuse la aplicarea principiului de recunoaștere reciprocă, ceea ce înseamnă că

orice produs fabricat sau comercializat legal într-unul din statele membre ale UE poate fi mutat și comercializat în mod liber în cadrul pieței interne a UE.

Limitele privind libera circulație a mărfurilor – sunt stabilite limite atunci când există un interes comun specific, cum ar fi protecția mediului, sănătatea cetățenilor, sau politicile publice, de exemplu. Acest lucru înseamnă, de exemplu, că dacă importul unui produs este considerat de către autoritățile naționale ale unui stat membru ca fiind o potențială amenințare pentru sănătatea, moralitatea sau ordinea publică, acest stat poate restricționa sau interzice accesul pe piața sa. Exemple de astfel de produse sunt produsele alimentare modificate genetic sau anumite băuturi energizante.

➤ **Libera circulație a capitalurilor** - constituie baza de integrare a piețelor financiare europene. Cetățenii statelor membre UE pot gestiona și investi banii în orice alt stat membru UE. Persoanele fizice pot efectua un număr ridicat de operațiuni financiare în cadrul UE, fără restricții majore, astfel: pot să deschidă ușor un cont bancar, pot să cumpere acțiuni, pot să-și investească banii sau să achiziționeze proprietăți într-un alt stat membru.

Anumite **excepții** de la acest principiu se aplică și sunt în principal legate de impozitare, politicile publice, spălarea de bani și sancțiunile financiare convenite în cadrul Politicii Comune Externe și de Securitate a UE.

2. Cum se poate obține o locuință în Luxemburg?

a) Un mod destul de popular de găsim a locuinței de închiriat este apelarea la prieteni, cunoștințe sau colegi. Anunțurile pot fi publicate local, pe site-urile intranet ale instituțiilor, sau chiar difuzate prin listele de e-mail ale acestora.

b) Anunțurile din ziarele locale (inclusiv cele gratuite) pot conține oferte, în special de la particulari, ceea ce duce la evitarea taxelor de agenție.

Câteva dintre titlurile de ziare care publică anunțuri:

- La Voix
- Luxemburger Wort
- Le Quotidien
- L'Essentiel / Point 24 (cotidiane gratuite care conțin uneori anunțuri, dar nu de la persoane particulare)

c) Comunitățile (mai ales cele virtuale) sunt o sursă importantă de informații și anunțuri ale particularilor. Un exemplu elocvent este comunitatea online a frontierierilor din Franța și Belgia (www.lesfrontaliers.lu), unde se publică adesea anunțuri ale particularilor din zonele frontaliere, dar și din Luxemburg,

sau www.justlanded.de/english.

d) Printre site-urile destinate anunțurilor imobiliare (majoritatea anunțurilor aparțin agențiilor imobiliare) amintim:

- www.Habiter.luxweb.com
- <http://www.immostar.lu>
- www.Athome.lu
- www.appartager.lu – pentru camere în apartamente locuite de mai mulți chiriași

- www.plaza.lu

e) Agențiile imobiliare afișează anunțuri sau oferă cataloage cu anunțuri. Taxa standard percepută de agenții în Luxemburg este reprezentată de valoarea unei chirii plus TVA și se plătește de chiriaș și nu de proprietar. Agențiile cer deseori completarea unui formular de vizită prin care cel care vizitează se angajează să nu contacteze independent proprietarul și să plătească agenției taxa aferentă în cazul în care va închiria. Unele agenții organizează vizite colective. La o astfel de vizită, este bine ca cel care închiria să pună întrebări despre facilități sau condiții.

3. Unde se pot găsi informații cu privire la școli și grădinite?

Structura actuală a sistemului de învățământ luxemburghez a fost reglementată recent, intrând în vigoare începând cu anul școlar 2009-2010. În Luxemburg, învățământul este obligatoriu între 4 și 15 ani. Anul școlar începe la 15 septembrie și se încheie la 15 iulie. Înscrierile se fac până la cel târziu 1 iunie al anului în curs, ținându-se cont de vârsta pe care o va avea copilul la data de 1 septembrie. Părinții copiilor au obligația să se asigure că aceștia frecventează școala cu regularitate, participând la cursurile și activitățile programate.

Informații cu privire la școli și grădinițe se pot obține de la primăria unde familia locuiește, sau direct de la Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle. (29, rue Aldringen L-1118 Luxembourg / Tél.: +352 247-85100 / Fax: +352 247-85110; http://www.men.public.lu/sys_edu.)

4. Cum se realizează transferul automobilului și ce trebuie știut cu privire la permisul de conducere?

Comisia Europeană a stabilit o serie de regulamente comune privind recunoașterea reciprocă a permiselor de conducere, valabilitatea asigurării auto, precum și posibilitatea înregistrării automobilului într-o țară gazdă.

În prezent nu există un permis universal UE de conducere, însă a fost introdus un "Model Comunitar" de permis de conducere, prin care se asigură faptul că permisele de conducere emise de diferite țări ale UE sunt ușor de recunoscut în alte state membre.

Înmatricularea automobilului în Luxemburg se face la Societatea Națională de Control Tehnic – SNCT care are sediul în Sandweiler. (<http://www.snct.lu>).

Permisul de conducere

Orice persoană care și-a stabilit domiciliul pe teritoriul Luxemburgului este obligată să-și transcrie sau să-și înregistreze permisul de conducere, în funcție de țara sa de origine sau de țara care a emis permisul.

Cetățenii unei țări membre a Uniunii Europene, sau din Islanda, Liechtenstein și Norvegia trebuie să-și înregistreze permisul sau să-l schimbe.

Prin transcrierea/înregistrarea permiselor:

– persoanele care și-au înregistrat/schimbat permisele vor fi anunțate în timp util privind expirarea valabilității acestora;

– facilitează obținerea rapidă a unui duplicat al permisului în caz de furt sau de pierdere: Societatea Națională de Control Tehnic (Société national de contrôle technique) poate emite un duplicat doar dacă datele sunt cunoscute.

Fără aceste date, procedura este mult mai lentă și depinde foarte mult de autoritățile din țara emitentă.

Contact:

Société nationale de contrôle technique

Service des permis de conduire

2a, Rue Kalchesbruck

L-1852 – Luxembourg

Luxembourg

Tél.: (+352) 35 72 14 – 720

Fax: (+352) 8002 3666

E-mail: info@snct.lu

Asigurarea mașinii

Asigurarea obligatorie auto. Ca în orice țară, asigurarea auto de răspundere civilă este obligatorie. Restul tipurilor de asigurare auto rămân la latitudinea asiguratului. Este recomandabil ca înaintea încheierii unei asigurări cei interesați să ceară să li se explice în detaliu diversele opțiuni prezentate. De obicei, contractele de asigurare auto încheiate pe teritoriul Luxemburgului prevăd modificarea sumei plătite de asigurat în funcție de istoricul evenimentelor rutiere din anul precedent, prin așa numitul sistem Bonus/Malus. O persoană care încheie o asigurare în Luxemburg pleacă de la un Bonus/ Malus de 11, adică plătește 100% din asigurare. Cu fiecare an care trece fără incidente rutiere din vina asiguratului, valoarea Bonus/Malus se reduce cu un punct iar prima de asigurare cu 5%. În cazul în care asiguratul face un accident, valoarea Bonus/Malus crește cu 3 puncte iar prima de asigurare cu 15%. Cea mai mică valoare Bonus/Malus este -3, iar cea mai mare valoare Bonus/Malus este 22.

Unele companii de asigurări le propun clienților lor să plătească o parte din daune în schimbul păstrării neschimbate a valorii Bonus/Malus pe anul respectiv.

Sistemul de taxare si impozitare

Cei care locuiesc sau muncesc pe teritoriul Luxemburgului trebuie să plătească anumite taxe și impozite. În primul rând este vorba despre impozitul pe salariu/pensie.

Dacă membrii unui cuplu sunt amândoi salariați/pensionari, cel cu salariul/ pensia mai mare și mai stabil(ă) primește fișa de impozit principală. Partenerul primește fișa de impozit complementară și venitul acestuia se va impozita după un procent fix. Clasele de impozitare sunt în principal următoarele:

Clasa de impozit 1 (celibatar): 30%

Clasa de impozit 1A (celibatar cu un copil): 18%

Clasa de impozit 2 (căsătorit sau în parteneriat): 12%

Aceeași regulă se aplică și salariatului care lucrează pentru mai mulți angajatori. Primește o fișă de impozit pentru fiecare dintre ei. Fișa de impozit principală ajunge la angajatorul care îl plătește cel mai mult, sau cu care contractul este cel mai stabil. Ceilalți angajatori primesc o fișă complementară. Fișele de impozit complementare sunt numerotate a2a, a3a etc.

Nivelul TVA:

3 % - 6 % - pentru alimente, produse farmaceutice, restaurante;

12 % - de ex. pentru îmbrăcăminte adulți, vin;

15 % (nivelul general) – de ex. alcool, bere, încălțăminte adulți.

Mai multe informații pot fi obținute la adresa : www.guishedt.public.lu/fr.impots-taxes

5. Care sunt procedurile de înregistrare și privind obținerea permisului de ședere?

Cetățenii români care vin în Luxemburg pentru o perioadă mai scurtă de trei luni (în vizită turistică, familială sau de afaceri) nu au niciun demers administrativ de efectuat. Trebuie doar să poarte asupra lor pașaportul valabil sau o carte de identitate.

Cetățenii români care intenționează să locuiască în Marele Ducat de Luxemburg trebuie să își declare sosirea la primărie, cât mai repede (pentru orașul Luxemburg, în cel mult opt zile, la Bierger-Center – Centrul de relații cu publicul al primăriei orașului Luxemburg). Din momentul declarației, numele lor va figura în Registrul Populației localității respective.

În baza unei declarații de înregistrare, primăria eliberează un certificat de înregistrare. Acest act statutează practic calitatea de rezident. Persoana care se prezintă pentru a face declarația de înregistrare trebuie să aibă asupra sa un act de identitate valabil, contractul de închiriere a unei locuințe semnat de către proprietar, împreună cu:

a) pentru salariați:

- contractul de muncă în original (datat și semnat de către cele două părți);

sau

- scrisoarea de intenție de angajare (datată și semnată de către viitorul angajator);

b) pentru cei cu statut de independent:

- copie legalizată a autorizației de stabilire și, respectiv, de desfășurare a unei activități comerciale pe teritoriul Luxemburgului;

sau

- copie legalizată a scrisorii primite din partea Ministerului Claselor Mijlocii (Ministère des Classes Moyennes), certificând că o astfel de autorizație de stabilire nu este cerută pentru activitatea ce urmează a fi desfășurată;

sau

- copie legalizată a autorizației de profesare (pentru profesiile de medic, kinetoterapeut etc.);

sau

- dovada de înscriere în Ordinul Avocaților, Arhitecților etc.;

sau

- contractul de prestări servicii;

c) pentru studenți:

- dovada înscrierii la o instituție luxemburgheză autorizată de învățământ public sau privat cu scop principal de studiu sau de formare profesională;
- declarație prin care studentul afirmă că dispune de suficiente resurse financiare, astfel încât nu riscă să devină un subiect al sistemului de asistență socială;
- asigurare medicală, atât pentru student, cât și pentru membrii familiei care îl însoțesc;

d) pentru persoanele inactice (persoane care nu beneficiază de dreptul de a rezida în virtutea altor dispoziții de drept comunitar):

- un act care să facă dovada că solicitantul dispune de suficiente resurse financiare, astfel încât nu riscă să devină un subiect al sistemului de asistență socială;
- asigurare medicală, atât pentru solicitant, cât și pentru membrii familiei care îl însoțesc.

6. Ce prevede lista de verificare înainte și după sosirea pe teritoriul Luxemburgului?

Înainte de a merge în Luxemburg, veți avea nevoie de următoarele documente:

- Pașaport sau document de identitate valabil UE/SEE; alte documente personale pot fi luate, cum ar fi certificatul de naștere sau de căsătorie, etc.;
- Un card european de sănătate emis de Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) din România;
- Formularele U1/E301 în scopul atestării perioadelor de asigurare sau de muncă realizate ca salariat în România atunci când este necesar și/sau U2/U3/E303, dacă doriți să transferați dreptul de a beneficia de prestații de șomaj în Luxemburg;
- Certificate, diplome, atestări și referințe privind ocuparea altor locuri de muncă (în original și traduceri legalizate);
- Orice alte permise și licențe pe care le considerați adecvate, de exemplu permisul de conducere.
- CV-uri și scrisori de intenție, redactate în limba franceza, germana sau engleza.

Totodată, este necesar să vă asigurați că:

- Aveți un loc de cazare în Luxemburg;
- Aveți suficiente fonduri pentru acoperirea costurilor primei luni de ședere;
- Aveți asigurare medicală corespunzătoare;
- Faceți rost de pașapoarte pentru animalele deținute.

După ce sosiți în Luxemburg:

- Dacă aveți deja un loc de muncă trebuie să vă prezentați imediat la angajatorul dumneavoastră, iar când începeți munca trebuie să obțineți confirmarea înregistrării dumneavoastră în cadrul sistemului de asigurări sociale.

- Trebuie să va prezentați la la biroul de asigurări sociale (în special angajații cu timp parțial de lucru, lucrătorii pe cont propriu, membrii de familie): este necesar să obțineți numărul de asigurare socială și formularul european.
- Este bine să deschideți un cont bancar;
- Dacă este cazul, înregistrați mașina deținută;
- Prezentați-vă la autoritatea fiscală responsabilă;
- Abonați-vă la servicii de gaze și electricitate, telefonie, radio și televiziune;
- Înscrieți-vă copiii în cadrul unei școli;
- Înmânați documentul dumneavoastră de ședere autorității administrative dacă intenționați să stați mai mult de trei luni în Luxemburg.

Mai multe informații pot fi obținute la adresa: www.guichet.public.lu/citoyens/travail-emploi

C. Condiții de muncă:

1. Cum este reglementată recunoașterea diplomelor și a calificărilor?

Procedura de omologare/recunoaștere a diplomelor de studii poate fi diferită în funcție de viitorul angajator și de domeniul direct de activitate. De exemplu, cei care urmează să fie angajați de către o instituție europeană nu au nevoie să-și omologheze diplomele, ci urmează procedura și recomandările EPSO.

Serviciul de recunoaștere a diplomelor funcționează în cadrul Ministerului Educației Naționale și al Formării Profesionale (MENFP). MENFP are competența de a echivala diplomele de bacalaureat și diplomele de licență. De asemenea, poate emite atestate ale nivelului de educație, în cazul studiilor incomplete.

Înainte de a depune dosarul pentru omologarea studiilor superioare, este necesar să se obțină omologarea studiilor liceale. Cei interesați trebuie să **trimită la MENFP un dosar care să conțină următoarele acte:**

- cerere scrisă în care se menționează motivul introducerii dosarului;
- copie a diplomei / a certificatului de studii / a adeverinței care specifică ultimii doi ani de studii;
- traducerea diplomei / certificatului / adeverinței;
- copie a cărții de identitate / buletinului;
- CV detaliat, cuprinzând și cursurile ulterioare obținerii diplomei;
- extras de cazier judiciar (doar pentru educatori).

Toate documentele depuse în copie trebuie să fie conforme cu originalul.

Copiile conforme pot fi eliberate de primăria unde se depune dosarul (primăria Luxemburg) sau de ambasadă (secția consulară).

Diploma trebuie să fie tradusă în una dintre cele trei limbi oficiale (luxemburgheză, franceză sau germană) de către un traducător înregistrat la Curtea Supremă de Justiție din Luxemburg.

Dosarul trebuie să fie expediat prin poștă sau deus personal.

Pentru omologarea studiilor superioare, dosarul va cuprinde aceleași acte ca pentru echivalarea diplomei de bacalaureat, în plus, pe lângă diploma de licență, trebuie să fie depusă la dosar și foaia matricolă, în copie și traducere legalizată.

MENFP stabilește procedura de recunoaștere a calificărilor profesionale pentru profesiile din domeniul medical (medic, infirmier, infirmier specializat, asistent social, kinetoterapeut etc.) și pentru profesiile din domeniul socio-educational (educator, învățător, profesor etc.).

Omologarea diplomelor de studii superioare se face în baza legii din 19 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial (Recueil de Legislation) A-Nr. 156, din 2 iulie 2009, cu referire la aplicarea Directivei 2005/36/CE.

Procedura de omologare a diplomelor este obligatorie în cazul anumitor funcții și profesii reglementate (acestea sunt detaliate în legea amintită mai sus) :

- Filosofie, limbi străine și literatură (franceză, engleză, germană, italiană, spaniolă, latină), istorie, geografie - Profesor în învățământul secundar, în domeniile amintite anterior
- Fizică, matematică, chimie, biologie - Profesor în învățământul secundar, în domeniile amintite anterior
- Drept , Avocat
- Medicină - Medic, Stomatologie - Stomatolog
- Medicină veterinară -Veterinar
- Farmacie - Farmacist

Sistemul general este sistemul de recunoaștere mutuală a calificărilor profesionale.

Acest sistem a fost creat pentru profesioniștii calificați într-o țară UE care doresc să practice aceeași profesie într-o altă țară UE. Nu se aplică profesiile reglementate, menționate mai sus, și nici în cazul continuării studiilor universitare (masterat, doctorat).

Calificările profesionale sunt recunoscute dacă profilul, nivelul și conținutul formării respectă cerințele din Marele Ducat de Luxemburg. În caz de neconcordanță, se poate obține recunoașterea studiilor după susținerea unor probe de aptitudini și după efectuarea unui stagiu practic de adaptare.

Proba de aptitudini:

- examenul este scris sau oral, în una dintre cele trei limbi oficiale;
- înscrierea este gratuită;
- se poate da de maxim trei ori.

Cei interesați pot obține mai multe informații privind procedura de omologare pe site-urile:

www.guishedt.public.lu/fr/reconnaissance-diplome/index.html

www.mcesr.public.lu/enssup/dossiers/homologation_diplomes/index.html;

www.men.public.lu;

www.cedies.public.lu/fr/index.html

2. Cum este reglementată formarea profesională?

Inițiativele UE pentru promovarea cooperării privind formarea profesională:

a. Programul Socrate:

Programul Socrate susține cooperarea europeană în toate domeniile de educație, sub diferite forme:

- mobilitatea - deplasare pe teritoriul Europei;
- organizarea de proiecte comune;
- dezvoltarea de rețele europene - diseminarea de idei și bune practici;
- realizarea de studii și analize comparative.

În practică, Programul Socrate oferă burse de studiu, pentru predat sau a urma un curs de formare profesională într-o altă țară. Oferă sprijin pentru instituțiile de învățământ privind organizarea de proiecte de predat și de schimb de experiențe și ajută asociațiile și ONG-urile la organizarea de activități educaționale, etc.

Una dintre acțiunile programului Socrate este Grundtvig, care urmărește în primul rând îmbunătățirea calității educației profesionale a adulților și, de asemenea, promovarea schimbului și cooperării pentru facilitarea oportunităților și accesului la învățarea pe tot parcursul vieții pentru cetățenii UE.

b. Programul Leonardo da Vinci:

Programul Leonardo da Vinci, adoptat în 1994, are ca obiectiv principal implementarea politicii de formare profesională a UE. Este unul dintre instrumentele principale de sprijinire a mobilității trans-naționale în Europa și oferă finanțare pentru organizațiile publice și private care activează în domeniul formării. Acest program de asemenea sprijină proiectele de plasare și de schimb, vizitele în scop de studiu și rețelele trans-naționale, printre altele.

Educația adulților și învățarea pe tot parcursul vieții în Europa

Învățarea pe tot parcursul vieții este un proces care implică toate formele de educație - formale, informale și non-formale. Are menirea de a permite oamenilor să-și dezvolte și să mențină competențe-cheie pe tot parcursul vieții lor, precum și de a permite cetățenilor de a migra în mod liber între slujbe, regiuni și țări.

LUXEMBURG:

Disponibilitatea de perfecționare continua este apreciată de către angajatorii din Luxemburg. Cei interesați au la dispoziție mai multe oportunități de formare profesională continuă, ce vizează un public larg: studenți, salariați, persoane aflate în căutarea unui loc de muncă.

Diferite instituții organizează cursuri contra unor sume reduse (80 de euro) (de exemplu, LLC – Life Long Learning Center din cadrul Camerei Salariaților), a unor sume medii (300-400 de euro) (de exemplu, IFBL – Institut De Formation Bancaire Luxembourg) sau a unor sume ridicate (peste 1 000 de euro).

Se organizează cursuri în diverse domenii:

- inițiere în informatică / programare;
- economie / management / contabilitate / risc;
- drept și legislație luxemburgheză;
- perfecționare pentru diverse meserii (brutar, patiser, vânzător).

Există mai multe variante de cursuri:

- cursuri de seară (o ședință de 2 ore pe săptămână, după ora 18);

- cursuri de prânz (o ședință de 2 ore, o dată sau de două ori pe săptămână, la prânz);
- seminarii (începând cu 1-2 zile lucrătoare consecutive, până la 5-7 zile).

Persoanele care urmează un curs de formare continuă pot solicita angajatorului concediu legal în funcție de durata cursului (este necesar acordul angajatorului în prealabil).

Pentru detalii, se poate consulta site-ul:

www.lllc.lu/up_1/000-common/pdf/guide_des_conges.pdf.

Există cursuri speciale cu tarif redus ce permit recalificarea în unele meserii:

asistentă medicală, contabilă, secretară, vânzătoare, pentru femeile care doresc să se reintegreze pe piața muncii după o lungă absență. Pentru informații suplimentare, cei interesați pot consulta site-ul: <http://www.remschaffen.lu>.

Centre de formare continuă:

www.ifcc.lu – Luxembourg School of Commerce

www.infpc.lu – L’Institut National pour le développement de la Formation Professionnelle Continue (INFPC)

www.lifelong-learning.lu – Le Portail de la Formation Professionnelle Continue

www.iuil.lu – L’Institut Universitaire International Luxembourg (IUIL)

www.ifbl.lu – Institut de Formation Bancaire, Luxembourg

www.attf.lu – Agence de Transfert de Technologie financière

www.men.public.lu – Ministère de l’Education nationale et de la Formation professionnelle

3. Care sunt prevederile privind ocuparea cu privire la categoriile speciale?

Lucrătorii cu dizabilități: Comisia medicală a Serviciului pentru angajați cu dizabilități decide dacă o persoană se încadrează în categoria persoanelor cu handicap. Firma angajatoare beneficiază de facilități cu privire la plata impozitelor, în cazul în care angajează o persoană cu dizabilități. Comisia pentru orientare și reorientare profesională stabilește dacă persoana poate lucra pe piața normală sau într-un mediu de lucru protejat.

Copiii și tinerii: pot fi angajați tineri cu vârste cuprinse între 15-18 ani, în măsura în care nu este prejudiciată în niciun fel sănătatea acestora și activitatea depusă nu periclitează continuarea studiilor.

Femeile însărcinate sau care alăptează: nu este permisă angajarea în locuri solicitante fizic, în condiții de poluare, umiditate crescută, temperaturi extreme, etc. Nu pot fi obligate la efectuarea de ore suplimentare și nici să lucreze între orele 22,00-6,00. Femeile nu pot fi concediate înainte de a 12-a săptămână după naștere.

4. Cum este reglementată activitatea ca lucrător independent?

În Marele Ducat de Luxemburg se consideră că fac parte din categoria lucrătorilor independenți toate persoanele care desfășoară o activitate profesională pe cont propriu. Activitățile autorizate

care intră în această categorie trebuie fie să aibă avizul Camerei de Meserii (Chambre des Métiers), a Camerei de Comerț (Chambre de Commerce) sau a Camerei Agricole (Chambre d'Agriculture), fie să se încadreze în categoria activităților cu caracter intelectual și non-comercial. Termenul de lucrător independent se apropie din punct de vedere juridic de ceea ce în România numim „persoană fizică autorizată”, dar în Luxemburg are un sens mai larg. În această categorie intră, în primul rând, asociații care dețin minim 25% din părțile sociale ale întreprinderilor cu profil de artizanat, comerț, agricultură sau activitate intelectuală, fie că sunt societăți în nume colectiv, societăți în comandită simplă sau societăți cu răspundere limitată. În al doilea rând sunt vizati administratorii, comandații sau mandatarii societăților anonime, ai societăților în comandită pe acțiuni sau ai societăților cooperative ce au ca obiect de activitate artizanatul, comerțul, agricultura sau doar o activitate pur intelectuală, care sunt delegați să gestioneze zilnic activitățile firmei.

În al treilea rând sunt cuprinși în categoria de lucrători independenți cei ce practică o meserie liberală, de comerciant, de artizan sau industrială pentru care au obținut autorizația de înființare conform legii.

Modul în care se obține statutul de independent diferă de la caz la caz, în funcție de domeniul de activitate. Cei interesați trebuie să se adreseze pentru informații complete la Camera de Comerț. Ca regulă generală, pentru a obține statutul de independent este necesară o autorizație de înființare de la Ministerul Claselor Mijlocii, o înregistrare la Registrul Comerțului și un număr de TVA. De asemenea, este obligatorie înscrierea la CCSS și plata cotizației aferente (cu un minim, în 2010, de 390 de euro pe lună). Se mai plătesc și alte contribuții, cum ar fi, de exemplu, cea pentru fondul de pensii. Impozitul este variabil, în funcție de venituri și cheltuieli.

5. Cum este reglementată salarizarea?

În Marele Ducat de Luxemburg salarizarea lucrătorilor este reglementată prin lege, astfel, începând cu 1 ianuarie 2013, salariul minim garantat este fixat la:

- pentru lucrătorii necalificați 1 874.19 euro
- și
- pentru lucrătorii calificați 2 249.03 euro.

6. Cum este reglementat timpul de lucru?

Pauzele și perioadele de odihnă:

Programul normal de lucru, pentru un lucrător cu normă întreagă este de 40 de ore /săptămână. În mod excepțional, unui lucrător îi este permis să lucreze maxim 10 ore pe zi, sau maxim 48 de ore pe săptămână.

Fiecare lucrător, pentru fiecare perioadă de 24 de ore, are dreptul legal la o pauză de odihnă de cel puțin 11 ore continuu. Este prevăzută de asemenea, pentru o perioadă de șapte zile, o pauză de cel puțin 44 de ore.

Un salariat cu normă întreagă are dreptul la cel puțin 25 de zile lucrătoare concediu plătit. Unele acorduri colective acordă, de asemenea, mai multe zile de concediu pe an. Lucrătorii pot lua vacanță numai după 3 luni de la angajare.

Alte zile libere:

- căsătoria lucrătorului: 6 zile
- căsătoria fiului/ficei lucrătorului 2 zile
- nașterea unui copil, tatăl primește: 2 zile
- deces în familie: 1-3 zile (în funcție de gradul de rudenie)
- mutarea domiciliului 2 zile

Munca cu timp parțial /munca în schimburi cu program flexibil:

Este aplicabilă în condițiile încheierii unui contract în acest sens cu angajatorul. Contractul trebuie să menționeze timpul de lucru săptămânal, convenit între angajat și angajator, limitele și modul de repartizare al orelor de muncă. Lucrătorul beneficiază de aceleași drepturi ca și cel angajat pentru timp normal de lucru.

Munca în schimburi/muncă de noapte:

Conform reglementărilor, munca în schimburi sau/și de noapte, oferă lucrătorilor dreptul la pensionare, după o perioadă de activitate de cel puțin 20 de ani și cu o vârstă minimă de 57 de ani. Retribuția este în conformitate cu legislația în vigoare și cu contractul încheiat între angajator și angajat.

Orele suplimentare:

Fiecare oră, care depășește programul normal de lucru, este considerată oră suplimentară. În principiu, angajatorul trebuie să notifice sau să solicite aprobarea Ministerului Muncii asupra necesității efectuării de ore suplimentare de către angajați.

Durata maximă de lucru nu poate depăși 10 ore/zi sau 48 de ore/ săptămână.

Începând cu 1 ianuarie 2009, se aplică o majorare de 40% a nivelului retribuției orare sau, în cazul recuperării, pentru o oră suplimentară se acordă 1,5 ore de repaus.

Orele suplimentare sunt exonerate de impozitare sau taxare.

7. Care sunt prevederile privind concediile?

Durata concediului de odihnă : 25 zile lucrătoare/an. În cazul în care concediul nu a fost efectuat integral, în anul de referință, zilele pot fi reportate până la 31 martie, anul următor.

Sarbatori legale (zile libere): Anul Nou, a doua zi de Paște, 1 Mai, Înălțarea, Rusaliile, Ziua Națională – Aniversarea Marelui Duce, 1 Noiembrie, 25-26 Decembrie.

Concediu pentru motive familiale: 2 zile/an pentru fiecare copil în vârstă de până la 15 ani. Este acordat în caz de boală, accident sau alte motive temeinice care necesită prezența unui părinte.

Concediul de maternitate/ parental: persoanele care au lucrat cel puțin 1 an la același angajator; concediul are o durată de 6 luni pentru fiecare părinte. Indemnizația lunară este de 1.778,31 €.

8. Care sunt dispozițiile privind încetarea relației de muncă?

Perioada de probă : inițial, contractul se încheie pe o perioadă delimitată (de obicei 1 an); perioada de probă este de jumătate din timpul de lucru stipulat în contract (6 luni); contractul temporar poate fi prelungit până la 2 ani, după aceea angajarea are titlu permanent sau colaborarea încetează.

Rezilierea unui contract pe durată determinată: se realizează cu o notificare de minim 15 zile și maxim 24 de zile;

Perioadele de preaviz și termenele în cazul în care rezilierea este decisă de către angajat: în funcție de perioada de muncă a angajatului, între 2-6 luni.

Concedierea – numai în cazuri excepționale (abateri repetate ale angajatului, probleme financiare ale firmei); se realizează printr-un aviz scris, cu o perioadă cuprinsă între 2-6 luni, precedat de o convorbire cu angajatul. În cazuri extrem de grave (furt, violență, etc) concedierea are loc imediat, fără preaviz.

Demisia – trebuie să fie anunțată cu 1-3 luni înainte.

Pensionarea:

Pentru a beneficia de pensie pentru limită de vârstă, trebuie să fi fost asigurat cel puțin 120 de luni și să fi împlinit vârsta de 65 de ani.

În anumite situații, pensia poate fi acordată anticipat, începând cu vârsta de 57 de ani sau 60 de ani (cu o perioadă de asigurare de cel puțin 480 de luni).

Beneficiarul de pensie anticipată este autorizat să exercite o activitate profesională, această situație poate influența însă cuantumul pensiei. După vârsta de 65 de ani, cumulul între activitatea profesională și pensie este posibil, fără nicio restricție.

Perioadele de asigurare acumulate în alte state membre UE sunt luate în calcul. Dacă la împlinirea vârstei de 65 de ani nu sunt îndeplinite condițiile de pensionare, contribuțiile plătite vor fi restituite.

Solicitarea de pensionare este adresată Casei Naționale de Asigurare pentru Pensii (CNAP), printr-un formular completat și semnat (obținut de la CNAP, Casa Națională de Sănătate (CNS) sau administrațiile comunale).

Suplimentar, dacă este cazul, solicitantul trebuie să facă dovada perioadelor anilor de studii (care sunt asimilate), să prezinte o copie a diplomei de absolvire sau un certificat de frecvență a instituției de învățământ superior.

În funcție de complexitatea dosarului, asiguratului i se recomandă să depună dosarul de pensionare cu 2-6 luni înaintea datei la care este îndreptățit să își înceteze activitatea profesională.

Coordonatele instituțiilor competente :

Casa Națională de Asigurări pentru Pensii (Caisse nationale d'assurance pension-CNAP)

Adresa postala: L-2096 Luxembourg
Telefon : +352 224141-1 | Fax : +352 224141-6443 | E-mail : cnap@secu.lu ; www.cnap.lu

Casa Națională de Sănătate (Caisse nationale de santé -CNS)

Telefone: +352 27 57 - 1

125, route d'Esch L-1471 Luxembourg | E-mail : cns@secu.lu ; www.cns.lu

9. Care sunt prevederile privind conflictele de muncă – reprezentarea lucrătorilor români, greva?

Sindicatelor:

Articolul 11 din Constituție garantează libertatea activității sindicale.

În sectorul privat există 2 sindicate interprofesionale reprezentative: Federația sindicatelor creștine din Luxemburg (LCGB) și Confederația Sindicală Independentă din Luxemburg (OGB-L). Orice angajat poate fi membru al unuia dintre sindicate, cu plata unei contribuții lunare.

O caracteristică a Luxemburgului este importanța dialogul guvern – parteneri sociali.

Alte mari organizații sindicale: Confederația generală a funcției publice (CGFP), Asociația luxemburgheză a angajaților băncilor și instituțiilor de asigurări (ALEBA), federația generală a funcției comunale(FGFC).

Camerele de muncă (Camera de comerț, Camera meșteșugarilor, Camera pentru agricultură) exercită un rol important în inițierea și aplicarea legislației privind relațiile de muncă.

Apartenența la una dintre camerele de muncă este obligatorie, atât pentru angajator, cât și pentru angajat.

Camere de muncă ale angajaților:

1. Camera de muncă Luxemburg a salariaților din mediul privat
2. Camera de muncă pentru funcționarii din administrația publică.

D. Condiții de viață:

1. Care sunt dispozițiile privind sistemul politic, administrativ și juridic?

Marele Ducat de Luxemburg este o monarhie constituțională. Politica luxemburgheză se caracterizează prin consens și dialog.

Puterea legislativă este exercitată de Camera Deputaților, Guvern și Consiliul de Stat. Camera Deputaților este formată din 60 de deputați aleși pentru un termen de 5 ani, conform reprezentării proporționale.

Puterea executivă: șeful statului este Marele Duce Henri, atribuțiile executive aparținând Guvernului, condus de primul-ministru.

Anumite acte legislative sunt supuse dezbaterii în cadrul guvernului, înainte de a fi semnate de către Marele Duce.

Sistemul juridic: conform Constituției, puterea juridică este total independentă, se exercită prin instanțele ordinare și administrative, la care se adaugă Curtea Constituțională.

2. Care sunt condițiile de cumpărare/închiriere a unei locuințe?

Achiziția unei locuințe:

Se recomandă ca cel care intenționează să achiziționeze un bun imobiliar deja construit (casă sau apartament) să angajeze în prealabil un arhitect. Participând la vizitarea imobilului, arhitectul poate face o estimare a valorii imobilului (utilă pentru negocierea finală a prețului) și, de asemenea, poate observa eventualele defecte, apreciind totodată necesitatea executării unor lucrări de renovare sau de reparație în vederea asigurării unui confort decent. Onorariul arhitectului poate fi destul de mare, dar cumpărătorul este expus mai puțin riscului de a avea probleme ulterior din pricina viciilor ascunse.

În Luxemburg, vânzătorul este cel care plătește integral comisionul agenției imobiliare. Prețurile se pot negocia aproape întotdeauna pentru că agențiile (sau vânzătorul) supraestimează, de obicei, valoarea reală a imobilului. La cheltuieli se adaugă și asigurarea imobilului (obligatorie la cumpărare). După vizitarea imobilului, în cazul în care cumpărătorul este interesat, agenția încheie un pre-contract (Compromis de vente), valabil în mod normal o lună. În acest interval de timp, cumpărătorul solicită împrumutul la bancă.

În cazul în care răspunsul băncii este negativ, potențialul cumpărător va trimite agenției notificarea băncii, iar pre-contractul își încetează valabilitatea.

În cazul în care răspunsul băncii nu este negativ, dar cumpărătorul nu mai dorește să cumpere, are de plătit agenției imobiliare penalitățile stipulate în pre-contract.

Creditul oferit de bănci este, în general, ipotecar. Ipoteca se înregistrează la un notar. Notarul poate fi contactat de cumpărător sau de agenție. Taxele notariale variază în funcție de situația proprietăților deținute de către cumpărător în spațiul UE: dacă cumpărătorul nu deține alte proprietăți, taxa este în jur de 0,8% din suma totală; dacă cumpărătorul mai deține cel puțin o proprietate imobiliară (casă, apartament), taxele notariale se ridică la 8%.

Chiria:

Piața imobiliară în Luxemburg este una relativ scumpă datorită densității populației, a numărului mare de persoane din alte țări care lucrează aici și a numărului relativ mic de locuințe disponibile. Unele studii efectuate de agențiile imobiliare sau de presă susțin că majoritatea rezidenților sunt proprietari, ceea ce face ca oferta de închiriere să fie sub cerere.

În Luxemburg, zonele cu chiriile cele mai scăzute sunt nordul și orașele mai mici și mai puțin accesibile. Oferta este totuși destul de limitată. Sudul reprezintă o zonă de interes, cu chirii în general mai mici decât capitala, mai ales în cele două orașe principale: Esch sur Alzette și Dudelange. În capitală, cartierele Limpertsberg, Belair și Kirchberg au reputația de a avea chiriile cele mai ridicate, dar există și excepții de la regulă. Cartierele considerate mai ieftine sunt Bonnevoie, Hollerich, Gasperich și zona din apropierea gării, din cauza traficului, poluării fonice și localurilor de noapte. Prețul orientativ al chiriei pentru o garsonieră (studio) de 35 mp variază foarte mult în funcție de zonă și de facilități. Poate începe de la 600 de euro și ajunge până la 800-900 de euro (cu cheltuielile de întreținere incluse).

Pentru un apartament cu două camere, prețul variază de la 1000 de euro la 1500 de euro. Costul este influențat de suprafață, de poziție, de distanța față de zonele comerciale sau de birouri, de disponibilitatea unui loc de parcare în clădire sau în vecinătate. Locul de parcare în clădire sau în vecinătate poate fi inclus în prețul chiriei sau se taxează separat (în acest caz, este opțional). Găsirea unei locuințe de închiriat poate fi un proces îndelungat și dificil. În anumite perioade din an (în special toamna) cererea este mai mare.

5. Cum este reglementat sistemul sanitar?

În Luxemburg, instituția abilitată să administreze asigurările de sănătate obligatorii este Casa Națională de Sănătate – CNS – (Caisse Nationale de Santé sau Gesondheetskees). La cerere, pe baza unor anumite documente justificative (acestea diferă de la caz la caz, în funcție de statutul solicitantului: salariat, mic întreprinzător, membru de familie al unei persoane asigurate), CNS eliberează asiguraților săi carduri de securitate socială prin care se poate face dovada apartenenței la sistemul de asigurări de sănătate luxemburghez. Asigurații prezintă cardul atât când se adresează medicului pentru consultații sau tratamente de specialitate, cât și când cumpără de la farmacie medicamente cu rețetă de la medic.

În Luxemburg, serviciile medicale se plătesc pe loc (la cabinetul medical sau prin virament bancar) pe bază de factură. Factura originală, dovada efectuării plății, numărul de securitate socială (de pe cardul eliberat de CNS) și datele de cont bancar se trimit prin poștă (gratuit, fără timbru) la CNS (în maxim trei ani de la data facturii), în vederea rambursării. Rambursarea se face, în funcție de tipul serviciului medical, în cel mult câteva luni. De asemenea, asiguratul este înștiințat prin poștă dacă rambursarea a fost aprobată și i se comunică coeficientul de rambursare și suma rambursată, în conformitate cu legea în vigoare.

6. Cum este reglementat sistemul de învățământ?

Accesul la sistemul public de învățământ este garantat și gratuit pentru orice copil care trăiește în Marele Ducat, fie că urmează o școală administrată de Consiliul Local, fie că urmează o școală de stat. De asemenea, manualele utilizate în clasă sunt puse gratuit la dispoziția copiilor.

Structura actuală a sistemului de învățământ luxemburghez a fost reglementată recent, intrând în vigoare începând cu anul școlar 2009-2010. În Luxemburg, învățământul este obligatoriu între 4 și 15 ani. Anul școlar începe la 15 septembrie și se încheie la 15 iulie. Înscrierile se fac până la cel târziu 1 iunie al anului în curs, ținându-se cont de vârsta pe care o va avea copilul la data de 1 septembrie. Părinții copiilor au obligația să se asigure că aceștia frecventează școala cu regularitate, participând la cursurile și activitățile programate.

Copiii pot fi înscriși în învățământul preșcolar și la vârsta de 3 ani împliniți (educație preșcolară precoce), fie chiar de la începutul anului școlar (dacă au împlinit 3 ani înainte de 1 septembrie), fie pe parcursul anului școlar, la începutul trimestrului imediat următor împlinirii vârstei de 3 ani. Prima formă de învățământ obligatoriu, cuprinzând învățământul preșcolar și primar, este împărțită în patru cicluri de studiu a câte doi ani fiecare:

Ciclul 1 – educație preșcolară – pentru copii de 4 și 5 ani (anii de studiu 1 și 2)

Ciclul 2 – educație primară – pentru copii de 6 și 7 ani (anii de studiu 3 și 4)

Ciclul 3 – educație primară – pentru copii de 8 și 9 ani (anii de studiu 5 și 6)

Ciclul 4 – educație primară – pentru copii de 10 și 11 ani (anii de studiu 7 și 8)

Durata normală a unui ciclu este de doi ani. Elevul absolvă un ciclu și trece la următorul numai dacă la finalul ciclului în curs a dobândit toate cunoștințele și abilitățile cerute de programă. Dacă progresele făcute de copil sunt semnificative, personalul didactic poate recomanda trecerea la ciclul de învățământ imediat următor numai după un singur an. De asemenea, dacă elevul întâmpină dificultăți, ciclul de învățământ în curs poate fi prelungit cu un an (nu este propriu-zis o repetare a anului). Cei care nici după trei ani nu ating nivelul cerut beneficiază de un sistem individualizat de învățare. Avansarea sau întârzierea în cicluri este totuși o măsură excepțională.

Învățământul secundar

Învățământul secundar se prezintă sub două forme: învățământ secundar clasic și învățământ secundar tehnic.

Învățământul secundar clasic oferă elevilor informații de cultură generală, atât din domeniile umaniste, cât și din cele ale științelor exacte. Studiile sunt destinate în primul rând pregătirii pentru învățământul superior și sunt certificate la absolvire cu o diplomă care atestă finalizarea studiilor secundare (bacalaureat).

Învățământul secundar tehnic pregătește elevii, în principal, pentru intrarea imediată în viața profesională, dar permite și accesul la învățământul superior.

Durata studiilor, pentru învățământul secundar clasic, este de șapte ani, iar pentru învățământul secundar tehnic, de șase-opt ani. Pentru ambele forme de învățământ secundar, limba principală de predare este franceza.

Pentru informații suplimentare poate fi consultat site-ul Ministerului Educației Naționale:

http://www.men.public.lu/sys_edu/.

Studiile universitare

Universitatea Luxemburg

Universitatea Luxemburg (www.uni.lu), fondată în 2003, este una dintre cele mai tinere universități din Uniunea Europeană. În cadrul universității se aplică principiile declarației de la Bologna, studenții beneficiind de o paletă largă și echilibrată de studii universitare și de masterat în domenii de actualitate.

Formarea teoretică și proiectele de cercetare conduse aici respectă cele mai înalte standarde. Limbile de predare sunt engleză, germană și/sau franceză. În structura universității sunt integrate 11 programe universitare, 20 de programme de master, precum și programe de doctorat în mai multe discipline.

Universitatea a făcut o prioritate din parteneriatele și schimbul de experiență cu alte universități din întreaga lume. În același timp, Universitatea Luxemburg reprezintă un loc de contopire multiculturală: în prezent aici studiază 4.500 de studenți din 88 de țări, iar profesorii provin și ei din 20 de țări. Procentul de „străini” (studenți și profesori) de la Universitatea Luxemburg

este în prezent de aproximativ 50 %.

Universitatea este membru al International Sustainable Campus Network, ceea ce reprezintă o garanție suplimentară a obiectivelor sale pe termen lung privind continua îmbunătățire a metodelor de predare și a structurii universitare, precum și încurajarea participării active a studenților la viața și dezvoltarea universității.

Admiterea pentru studii universitare

În general, admiterea pentru studii de licență se realizează pe bază de dosar, dar la anumite specializări se poate organiza și o sesiune de examene. Dosarul de candidatură trebuie să cuprindă: curriculum vitae, scrisoare de motivație, diploma de bacalaureat și formularul-tip disponibil pe site-ul web al universității.

Dacă diploma a fost obținută într-o altă țară decât Luxemburg, admiterea este condiționată de prezentarea unei echivalări a diplomei de bacalaureat.

Organismul însărcinat cu echivalarea diplomelor se află în subordinea Ministerului Învățământului Superior. Procesul durează destul de mult. Este necesar ca persoana interesată să se informeze din timp cu privire la termenele limită de depunere a dosarului și la datele la care se întrunește comisia, deoarece intervalele sunt destul de mari: o dată la trei luni. La încheierea studiilor de licență, absolventul primește o diplomă care atestă obținerea unui număr de credite între 180 și 240.

***Important!** Obținerea diplomei de licență este condiționată de efectuarea unui semestru de studiu într-o unitate de învățământ superior din altă țară!*

Admiterea pentru studii post-universitare

Procesul de admitere la programele de masterat este același ca și pentru studiile de licență. Acceptarea dosarului de candidatură este condiționată de echivalarea diplomei de licență și de competențele lingvistice. Programele de masterat sunt astfel structurate încât să permită obținerea a cel puțin 60 de credite și a cel mult 120 de credite.

Pentru programele de doctorat, este necesar ca cel care dorește să se înscrie să contacteze în prealabil pe unul dintre profesorii universității, care va fi coordonatorul lucrării.

Printre domeniile care beneficiază de programe de specializare și perfecționare amintim: medicină generală, contabilitate (specializare pentru funcția de expert contabil), drept național, învățământ și amenajarea teritoriului.

7. Care sunt dispozițiile privind viața privată (naștere, căsătorie, deces)?

Există mai multe tipuri de prestații familiale pentru părinții copiilor rezidenți în Luxemburg. Organismul care se ocupă cu acordarea acestora este Caisse Nationale des Prestations Familiales (CNPF).

Ajutoarele se acordă doar dacă sunt solicitate în scris de către beneficiar.

Termenele pentru a le cere variază. De obicei, pot fi solicitate în aproximativ un an de la începerea dreptului de a primi banii (de exemplu un an de la nașterea copilului pentru alocația de naștere). Ajutoarele neatribuite se prescriu în doi ani.

Nașterea:

Alocația de naștere Se poate atribui doar rezidenților (transfrontalierii pot beneficia de alocații echivalente în țara de rezidență). Aceasta se atribuie în trei tranșe: prenatală, la naștere și postanatală. Scopul acestei alocații este reducerea mortalității, ajutorul și urmărirea mamei și a copilului din punct de vedere medical.

Din acest motiv, condițiile de atribuire cuprind efectuarea a șase examene medicale și nașterea într-un spital de pe teritoriul luxemburghez (cu mici excepții de ordin medical). Alocația se atribuie mamei. De tranșa a doua beneficiază și cei ce adoptă un copil, indiferent de locul nașterii acestuia.

Căsătoria:

Căsătoria în Luxemburg se poate celebra doar în localitatea de reședință a unuia dintre viitorii soți. Aici legea prevede ca intenția de căsătorie să fie făcută publică anterior oficierii. Ora și data oficierii se vor fixa de către biroul de stare civilă în momentul depunerii întregului dosar necesar pentru afișarea anunțului de căsătorie. Înainte de a îndeplini formalitățile solicitate de primăria localității de reședință nu este recomandat ca viitorii soți să își facă planuri care să implice o dată fixă. Ca regulă generală, primăriile din Marele Ducat de Luxemburg nu oficiază căsătorii în zilele de sâmbătă, duminică și sărbători legale. Având în vedere durata formalităților ce se cer a fi îndeplinite, este recomandabil ca viitorii soți să se prezinte la biroul de stare civilă cu cel puțin două luni înainte de data la care doresc să celebreze căsătoria.

Persoanelor divorțate sau văduve care doresc să se recăsătorească li se recomandă să se prezinte la biroul de stare civilă cu dosarul complet conținând documentele necesare cu cel puțin trei luni înainte de momentul ales.

Toate actele de stare civilă trebuie să fie traduse de către un traducător autorizat în franceză, engleză sau germană. Anunțul privind căsătoria este făcut public la primărie în localitățile de reședință ale viitorilor soți timp de 10 zile consecutiv. În condițiile în care nimeni nu se opune căsătoriei, aceasta se va celebra în maxim un an de la data afișării anunțului.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să consultați site-ul Casei Naționale pentru Prestații Familiale: (www.cnpf.lu)

8. Cum este reglementat transportul?

Rețeaua de transport public din Luxemburg este compusă din linii de tren și de autobuz aparținând RGTP (Régie Générale des Transports Publics – Regia Generală de Transport Public) și partenerilor săi: AVL (Autobus de la Ville de Luxembourg – Societatea de Autobuze a Orașului Luxemburg), SNCFL (la Société Nationale des Chemins de Fer Luxembourgeois – Societatea Națională a Căilor Ferate Luxemburgheze), FLEAA (la Fédération Luxembourgeoise des Exploitants d’Autobus et d’Autocars – Federația Luxemburgheză de Exploatare a Autobuzelor și Autocarelor), RGTR (Régime Général des Transports Routiers – Regia Generală de Transport Rutier) și TICE (Transports Intercommunal de Personnes dans le Canton d’Esch-sur-Alzette – Societatea de Transport Intercomunal de Persoane din Cantonul Esch-sur-Alzette). Sistemul intern de transport în comun este coordonat de un serviciu central (Mobilitéits zentral). Informații suplimentare privind diferitele trasee se pot obține consultând site-urile: www.mobiliteit.lu, www.vdl.lu (site-ul oficial al primăriei orașului Luxemburg), www.autobus.lu (conține harta rețelei de transport public a orașului Luxemburg, în format digital), sau broșurile distribuite gratuit la centrele Mobilitéit.

Transportul public

Fiecare localitate pune la dispoziția călătorilor diferite linii de autobuz, fie cu orar fix, fie la cerere. Lista completă a autobuzelor și a orarelor acestora, pe localități, se găsește pe site-ul Mobilitéit, secțiunea City-Bus.

Duminica și în zilele de sărbători legale frecvența autobuzelor și a trenurilor se reduce semnificativ, iar unele linii nu funcționează.

Calea Ferată

Rețeaua de gări interne este prezentată pe harta site-ului oficial al Căilor Ferate Luxemburgheze. Zona cea mai bine acoperită este sudul. Informațiile despre lucrări sau perturbări de trafic se găsesc pe site-ul: www.cfl.lu, în gări, sau la numărul 24 65 24 65. În general, în cazul în care traficul este perturbat, se pun la dispoziția călătorilor alte mijloace de transport.

Transportul aerian:

Aeroportul J. F. Kennedy din Luxemburg (Findel) - Există două linii de autobuz care fac legătura între orașul Luxemburg și aeroportul Findel.

În prezent nu există zboruri directe între aeroportul Findel din Luxemburg și România.

Traficul aerian este relativ redus, asigurându-se totuși legături directe cu principalele orașe din Europa: Paris, Frankfurt, Madrid, Londra, Bruxelles, Munchen, etc.

E. Asigurări sociale și asigurări:

1. Cum este reglementat sistemul național de asigurări sociale?

Sistemul de securitate socială din Luxemburg asigură următoarele prestații:

- prestații de boală, maternitate și îngrijire pe termen lung;

- prestații pentru accidente de muncă;
- prestații de invaliditate;
- prestații pentru limită de vârstă și de urmaș;
- prestații de șomaj;
- prestații de pensionare anticipată;
- prestații familiale.

Modul de înregistrare:

- angajatorul va efectua formalitățile necesare pentru a vă înscrie în regimurile de securitate socială în termen de opt zile de la angajarea în Luxemburg. .
- o persoană care desfășoară activități independente, trebuie să se înregistreze personal, în termen de opt zile, la Centrul Comun de Securitate Socială (Centre commun de la sécurité sociale)

Asigurarea de boală: Casa Națională de Sănătate (Caisse nationale de santé) asigură toți salariații din sectorul privat.

În sectorul public, există trei instituții:

-Casa de Asigurări de Boală pentru Funcționarii Publici și Angajații Statului (Caisse de maladie des fonctionnaires et employés publics);

-Casa de Asigurări de Boală pentru Funcționarii Publici și Angajații Autorităților Locale (Caisse de maladie des fonctionnaires et employés communaux);

-Fondul mutual de asigurări de boală pentru salariații căilor ferate (CFL) (Entraide médicale des chemins de fer luxembourgeois).

Casa Națională de Sănătate furnizează, de asemenea, prestațiile de îngrijire pe termen lung. Grupul de evaluare și orientare (Cellule d'évaluation et d'orientation), o agenție specială multidisciplinară, evaluează necesitatea și decide durata serviciilor necesare pentru persoanele aflate în întreținere.

Un Fond mutual de asigurare a întreprinderilor (Mutualité des Employeurs) reasigură angajatorii în vederea gestionării riscului în legătură cu obligația acestora de a continua plata salariilor în cazul îmbolnăvirii angajaților lor.

Sistemul unic de pensii de tip contributiv este administrat de Casa Națională de Asigurări de Pensii (Caisse nationale d'assurance pension). Rezervele financiare ale asigurării de pensii sunt administrate de un Fond de compensare (Fonds de compensation).

Accidentele de muncă și bolile profesionale sunt gestionate de o singură instituție, Asociația de Asigurări împotriva Accidentelor (Association d'assurance accident).

Responsabili de calitatea prestațiilor familiale revine tot unei singure instituții: Casa Națională pentru Prestații Familiale (Caisse nationale des prestations familiale).

Prestațiile de șomaj și politica ocupării forței de muncă sunt gestionate de Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă (ADEM).

2. Care sunt prevederile privind asigurarea de șomaj?

Alocația de șomaj este acordată cu condiția exercitării unei activități timp de cel puțin 6 luni. Ajutorul de șomaj poate fi solicitat de persoanele care și-au pierdut locul de muncă independent de voința lor.

Condiții necesare:

Pentru ca un fost salariat să primească ajutor de șomaj trebuie:

- să fie înscris la ADEM ca solicitant activ al unui loc de muncă;
- să rezide legal pe teritoriului Luxemburgului;
- să fie în șomaj involuntar, însemnând că a fost concediat din dorința angajatorului și nu a demisionat de comun acord cu acesta și nici nu a fost concediat din cauza unor greșeli considerate drept grave de către angajator;
- să fi lucrat cel puțin șase luni de zile, într-un regim cu normă întreagă (40 de ore pe săptămână) sau cu normă parțială (cel puțin 16 ore pe săptămână);
- să domicilieze pe teritoriul Luxemburgului în momentul concedierii (în cazul unui contract cu durată nedeterminată) sau cel puțin cu șase luni înaintea termenului (în cazul unui contract cu durată determinată);
- să aibă vârsta cuprinsă între 16 și 64 de ani;
- să fie apt de muncă, disponibil pe piața forței de muncă și gata să accepte orice post care corespunde cu competențele sale;
- să nu beneficieze de alte venituri (pensie, indemnizație de invaliditate sau indemnizație în urma unui accident).

Aceste reguli sunt valabile și în cazurile de concediere economică și de concediere cu preaviz, precum și în cazul unei demisii justificate (cauzată de o greșeală gravă din partea angajatorului). Dacă solicitantul respectă toate aceste condiții, el este îndreptățit să primească indemnizație de șomaj. Dacă solicitantul constituie obiectul unei concedieri cu efect imediat pe care o consideră ca fiind abuzivă, poate introduce o petiție împotriva angajatorului la Tribunalul Muncii. În același timp, el poate face un recurs la același tribunal pentru a obține dreptul provizoriu la ajutor de șomaj, pe durata desfășurării procesului. Pentru informații suplimentare pot fi consultate următoarele site-uri :

www.adem.lu; www.cnspl.lu; www.cns.lu

6. Care sunt prevederile privind formularele electronice?

Formularele europene reprezintă modalitatea de comunicare între instituțiile omoloage din Uniunea Europeană a informațiilor cu privire la cetățeni, pentru obținerea de către aceștia a anumitor drepturi.

În aplicarea prevederilor noilor regulamente europene, până la sfârșitul anului 2014 se acceptă transmiterea informației atât prin intermediul vechilor formulare (E-urile) cât și al celor două noi tipuri de formulare europene:

- **documente portabile**, care circulă în relația instituție – client – instituție.

- **SED-uri**/documente electronice structurate, care circulă de la instituție la instituție. Acestea vor fi utilizate în cadrul schimbului electronic de date între instituțiile competente din două sau mai multe state membre, care va fi obligatoriu începând cu data de 1 ianuarie 2013, dar vor circula pe suport de hâtie până când schimbul electronic va deveni funcțional la nivelul instituțiilor implicate.

Conform deciziei Comisiei Administrative pentru Securitatea Socială a Lucrătorilor Migranți, pe perioada de tranziție la schimbul electronic de date și informații, respectiv până la data de 30.04.2014, instituțiile competente ale statelor membre ale căror aplicații IT naționale nu sunt încă adaptate pentru generarea documentelor mai sus menționate pot folosi inclusiv formularele de tip E în aplicarea noilor Regulamente. În ceea ce privește prestațiile de șomaj, se pot folosi în continuare formularele E 301 și E 302.

Documente portabile

Semnificația documentului portabil A1:

Documentul portabil A1 dovedește exclusiv menținerea titularului acestuia la sistemul de securitate socială (asigurare pentru pensie, accidente de muncă și boli profesionale, asigurări sociale de sănătate, prestații familiale) din statul de trimitere (statul de care aparține instituția care a emis respectivul document), lipsa acestuia nefiind de natură a împiedica desfășurarea de activități profesionale pe teritoriul altui stat membru, într-un astfel de caz devenind aplicabilă **regula generală în domeniu – cea a asigurării conform legislației locului de desfășurare a activității**. Documentul portabil A1 nu poate fi asimilat, din punct de vedere legal, unui permis de muncă.

Documente portabile "U":

U1 – certifică perioadele de asigurare care vor fi luate în considerare pentru acordarea prestațiilor de șomaj (înlocuiește E 301 în circuitul instituție-client-instituție)

U2 – certifică perioada în care un șomer își menține dreptul la prestații de șomaj atunci când își caută de lucru în alt stat membru (înlocuiește parțial E 303 în circuitul instituție – client – instituție)

U3 – menționează circumstanțele de natură să afecteze dreptul la prestații potrivit legislației pe care o aplică instituția care emite documentul (înlocuiește parțial E 303 în circuitul instituție – client – instituție)

SED-uri

Au fost elaborate pe baza identificării fluxurilor de informații care se realizează între instituțiile competente în aplicarea prevederilor noilor regulamente. Fiecarui flux identificat îi corespunde un document prin care se solicită informația și un document prin care se transmite informația solicitată.

➤ Cele mai importante formulare E sunt:

- **seria E 100** - pentru detașări în străinătate și drepturi la prestații de sănătate și de maternitate; sunt eliberate de Casa Națională de Pensii Publice (CNPP) și de Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS), în funcție de situație;
- **seria E 200** - pentru calculul și plata pensiilor; sunt eliberate de Casa Națională de Pensii Publice (CNPP);
- **seria E 300** - pentru dreptul la prestații de șomaj; sunt obținute de la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFEM).
- **seria E 400** - pentru diverse prestații familiale; sunt eliberate, în funcție de conținut, de Agențiile Județene/Municipală pentru Plăți și Inspecție Socială, de Serviciile de evidență a persoanelor din cadrul primăriilor, de unitățile școlare unde învață copiii lucrătorului, de Direcția Județeană/ Municipală de Asistență Socială și Protecția Copilului

7. Care sunt dispozițiile privind cardul european de sănătate?

Este important ca la plecarea din România să solicitați **cardul european de asigurări de sănătate**, care vă poate asigura asistență sanitară pe teritoriul Spaniei până la începerea cotizării la sistemul de securitate socială spaniol. Conține doar informații de bază, cum ar fi numele și prenumele posesorului, data nașterii și numărul personal de identificare, dar nu conține detalii medicale.

Determină facilitarea accesului la asistență medicală în străinătate și rambursarea rapidă și simplificată a cheltuielilor între instituțiile competente.

Cardul european de sănătate poate fi utilizat pentru a primi orice fel de servicii de sănătate (medic generalist, spital, farmacie). Cardul european de sănătate nu poate fi utilizat în cazul în care un pacient dorește în mod intenționat să beneficieze de tratament medical. Cardul european de sănătate este valabil pentru o perioadă de **6 luni**.

III. Informații despre libera circulație a lucrătorilor din, spre și între statele membre

1. Intrarea pe piața muncii a unui cetățean din România

Începând cu 01.01.2014 toate statele europene care încă mențin restricții privind accesul românilor pe piața națională a muncii vor liberaliza accesul acestora la angajare, astfel încât, de la această dată, **vă puteți angaja în aceleași condiții ca și cetățenii luxemburghezi**, fără să mai fie necesară obținerea unei autorizații de muncă.

2. Detașarea

Sunteți **detașat** atunci când angajatorul dumneavoastră vă trimite să lucrați în străinătate pe o **perioadă limitată**.

Dacă sunteți detașat în altă țară din UE puteți rămâne afiliat **la sistemul de securitate socială** din țara de origine (țara în care lucrați în mod normal) **timp de până la 2 ani**.

Dacă la finele detașării sunteți detașat **pentru a doua oară** în străinătate și doriți să rămâneți afiliat la sistemul din țara de origine, trebuie să vă asigurați că între cele două detașări există o **pauză de cel puțin 2 luni**.

În caz contrar, veți trece la statutul de **expatriat**, ceea ce înseamnă că va trebui **să vă plătiți contribuțiile la sistemul din țara gazdă**.

Dacă decideți să vă afiliați la sistemul de securitate socială din țara în care ați fost detașat, veți înceta să plătiți contribuțiile în țara de origine și le veți plăti în țara gazdă.

Înainte de a pleca din țară, nu uitați să solicitați angajatorului **formularul A1** (fostul formular E101). Acesta vă atestă, dumneavoastră și membrilor de familie pe care îi aveți în întreținere, continuitatea afilierii la sistemul de asigurări sociale din țara de origine, timp de maxim **2 ani**.

Casa Națională de Pensii Publice îndeplinește rolul de instituție competentă în ceea ce privește determinarea legislației aplicabile în cazul lucrătorilor migranți și eliberarea formularelor A1.

Dacă vă mutați în străinătate pe toată durata detașării, în baza formularului A1 solicitați Casei de Asigurări de Sănătate din țara de origine să vă elibereze un formular S1 (fostul formular E 106). Acesta vă va da, dvs. și membrilor de familie, dreptul la **asistență medicală gratuită** pe

durata șederii. Odată ajuns la destinație, depuneți formularul S1 la sediul casei de asigurări de sănătate din țara gazdă.

Facilități acordate angajaților detașați:

Pe toată durata detașării, angajatorul dumneavoastră este obligat să respecte **normele de bază în materie de protecție a salariaților** valabile în țara gazdă, inclusiv cele referitoare la:

- salariul minim (salariul dumneavoastră nu poate fi mai mic decât salariul minim pe economie din țara respectivă);
- perioadele maxime de lucru și perioadele minime de odihnă;
- numărul orelor de lucru;
- durata minimă a concediului anual plătit;
- sănătatea și siguranța la locul de muncă;
- condițiile de angajare pentru tineri și femei însărcinate;
- normele care interzic munca copiilor.